

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

19

1925

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

BAS. N. GRÉGORIADÈS

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΛΜΥΡΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΟΡΘΟΥΣ.

ΚΕ'. (ΚΑ')

Χαρτ. 0,21×0,16×0,09 πάχ. Αἰῶνος XV (φ. 373).

Κώδιξ διηρημένος εἰς δύο μέρη. Τὸ μὲν πρῶτον περιέχει « 125 ἀποκρίσεις εἰς ἰσαριθμούς ἐρωτήσεις, ἀρχῆς γιγνομένης ἀπὸ τῆς κτίσεως κόσμου », πρὸς τῷ τέλει τοῦ ὁποῦ ἐν περιθωρίῳ σημειώνονται τάδε :

« † Φανερόν τῶν καιρῶν ποῦ σκόρπισεν οἱ Κηκουτοὺς ἀπὸ δροσίματα 1028 ἀλωναρίου 8, Γ.άννης τοῦ Χρήστου Κόρκου ».

Τὸ δὲ περιέχει κείμενον καὶ ἐξήγησιν καὶ διδασκαλίαν εἰς τὰς 29 παραβολὰς τοῦ Εὐαγγελίου. Εἰς δύο κατὰ συνέθειαν φύλλα αὐτοῦ ὑπάρχει ἑκατέρω πρόσοψις σφραγίδος τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Ξελλάς Πιπᾶ Σαμουήλ 1830 κεφαλαίως γράμμασιν ἢ ἄλλοτε σφραγίς ἔχει ἡδε : « Μονη Ξελλά 1830 ». Ἀμφότερα δὲ τὰ τμήματα τοῦ κώδικος εἶναι γεγραμμένα « ἐν πεζῇ φράσει » ὑπὸ Κωνσταντίνου Ρεσινοῦ τοῦ Κορυθίου. Περιέχει δὲ 9κβ' (=125) διδασκαλίας καὶ ἐπιγράφεται : « Ὁ Διηγῶ ».

Στάγισις βυρσίνη

ΚΣ'. (ΚΒ'.)

Χαρτ. 0,21×0,15×παχ. 0,05. Αἰῶνος XVI, (φ. 137).

Κώδιξ περιέχων τάδε : α') « Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν νέου θεολόγου καὶ θαυματουργοῦ Γρηγορίου ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης, ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ειρήνης, ῥηθεῖσα μετὰ γ' ἡμέρας τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονικὴν ἐπιδημίας » (ἐλλιπής).—β') « Δ. ερωθέντων, περὶ τῶν ἁγίων νηστειῶν », (πλήρης).—γ') « Τοῦ αὐτοῦ, πρὸς τοὺς ἐν μοναστηρίῳ ἐπιστάτας καὶ μαθητάς πῶς δεῖ ἐπιστατεῖν ἀδελφῶν καὶ πῶς τοῖς ἐπιστατοῦσιν ὑποτάσσεσθαι μαθητευομένου ».—δ') Τοῦ αὐτοῦ, ῥήματα ἐν συντόμῳ (πλήρη).—ε') Διήγησις μερικὴ ἐκ τοῦ βίου τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Μελετίου » (ἐν ἀκτῇ φράσει ἐλλιπής ἐν μέρει).—ς') « Διδαχὴ περὶ ἀγάπης ἐκ πολλῶν μαρτυριῶν συντεθειμένη ἐν πεζῇ φράσει ».—ζ') « Εἰς τὴν ἄλυσιν τοῦ ἁγίου Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου εἰς τὰς 15' Ἰανουαρίου ἐν ἀπλῇ φράσει » (πλήρης).—η') « Τοῦ ἁββᾶ Νεῖλου » (πλήρης).—θ') « Μάξιμου, ἢ εἰς Θεὸν ἐλπίς χωρίζει πάσης γήϊνης

1. Συνέχεια ἐκ τοῦ ΙΘ' τόμ. τεύχ. Β-Γ' σ. 386.

προσπαθείας τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ χωρισθεὶς ἔξει τὴν εἰς Θεὸν ἀγάπην».—ι') Διήγησις μερικὴ ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ» (πλήρης).—ια') Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου» (ἐν φράσει ἀρχαία πλήρης).—ιβ') «Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κλίμακος, περὶ ὄνειρων» (ἐν φράσει ἀρχαία πλήρης).—ιγ') «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου Θεολόγου, ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς Πανυπερᾶγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτοκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας» (ἐν ἀρχαίᾳ φράσει).—ιδ') Τοῦ αὐτοῦ, «ὁμιλία εἰς τὸν ἄγιον Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἠγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον, ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης».—ιε') Τοῦ αὐτοῦ, «Ὅμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ Εὐαγγέλιον, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγεγθέντα τῆς χήρας παιῶνα, ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμονικοῦ; ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς τρὸς ἀλλήλους εἶναι» (πλήρης).—ις') Τοῦ αὐτοῦ, «ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ Εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· «Ἐξῆλθεν δὲ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ», ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σποροῦ τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιεργείας» (ἐλλιπὴς ἐν τέλει).—ιζ') Τοῦ αὐτοῦ, «περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ νήψεως ὀδεύειν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου».—ιη') «Ὅμιλία περὶ ψεύδους» (πλήρης).—ιθ') «Ὅμιλία περὶ τοῦ βοηθεῖν ἀλλήλους» (ἐν ἀρχαίᾳ φράσει).—κ') Τοῦ αὐτοῦ «περὶ τοῦ ἑαυτὸν μέμφεσθαι» (πλήρης).—κα') Τοῦ αὐτοῦ «περὶ μνησικακίας» (ἐλλιπὴς).

Σταχῶσις βυρσίνη.

KZ'. (KΓ')

Χαρτ. 0,21×0,16×0,03. Διῶνος XVIII (φ. 95).

Κώδιξ γεγραμμένος ἐπὶ χάρτου σκληροῦ περιέχει δὲ φύλλα 95 γεγραμμένα καὶ μή. Ἐσωθεν φέρει εἰκόνα τῶν Ἀγίων πάντων ἑνικον καὶ ἐπὶ τῶν σταχῶμάτων διαφόρους σημειώσεις. Ἐπιγράφεται δὲ «Σημειωτάριον καὶ Ἄνθος φιλοσόφων ἐπιστολῶν». Περιέχει δ' ἀπανθίσματα ἐκ τῶν μύθων Γεωργίου τοῦ Αἰτωλοῦ, τοῦ Ψελλοῦ κλπ, ἐπιστολὰς Δημητρίου τινὸς διδασκάλου τῆς ἐν Τυρνάβῳ Σχολῆς τῆς Θεσσαλίας πρὸς τὸν ἐν Πηλῷ διδάσκαλον ἱερομόναχον Ζαχαρίαν. ἔτι δ' ἐπιστολὰς διαφόρων λογίων τῶν τότε χρόνων, ποιήματα, γεωγραφικὰς σημειώσεις καὶ συνταγὰς ἰατρικὰς.—Ἐξ αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἀποσπάσματα ἐν τε τῷ Γ' τευχῆ τοῦ Δελτίου τῆς Φιλαρχαίου Ἐταιρείας «Ὁθρυς» τοῦ 1900 καὶ ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσῶ» τόμῳ Ε' (1901) ὑπ' Ἀθανασίου Ι. Σπυριδάκι (σ. 152—156) καὶ ἐν τῷ Δ' τευχῆ τοῦ Δελτίου τῆς Φιλαρχαίου Ἐταιρείας «Ὁθρυς» (1901) ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Φιλ. Συλλόγου «Παρνασσῶ» τόμῳ Η' (1904) ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. Ἰφ' ἡμῶν δ' ἐν τε τῷ Προμηθεῖ, περιοδικῷ ἐκδιδομένῳ ἐν Βώλῳ ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Ζωσιμᾶ Ἐσφιγμένου (τεῦχος Ι', σ. 288—290 τοῦ 1898) καὶ ἐν τῇ Ἄρμονι τοῦ 1901 τόμῳ Β' (σ. 350) καὶ ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλ. «Παρνασσῶ» (τόμ. ζ', 1902, σ. 125). Ἐνταῦθα δὲ παρατιθέμεθα τα κυριώτερα περιεχόμενα τοῦ κώδικος.

Α'. Ποίησις.—α') Ἐπιγράμματα ἐν δίχοις φράσει τοῦ ἱερέως ποπᾶ Πολύζου 1: 1) εἰς Ζιχουρίον τὸν Προφήτην. 2) εἰς Ἐλισάβετ. 3) εἰς Ἰωάννην. 4) εἰς τὸν ἄγιον. 5) ὡς ἀπὸ τοῦ Προδρόμου. η) ὡς ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Προδρόμου ἐν Μακρυνίτῃ (ἐν νέα φράσει).

β') Ἐπιγράμματα εἰς νεοφώτιστον ὑπὸ Διονυσίου μαθητοῦ Κυριλλοῦ.— γ') Κωνσταντίνου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (1811—1806) ἐλαῖνος εἰς στίχους ὁμοιοκαταλήκτους.— δ') Ἀωνύμου ποίημα ὁμοιοκατάληκτον. ὡς ἀπὸ τοῦ γλαμοῦ καὶ χρυσοῦ καὶ ὦ, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ.— ε') Ζιχουρίου, ἱερομοναχοῦ (ὄπισθεν τοῦ ἐκφυλλοῦ) διδασκάλου Μηλεῶν, ποιήματα εἰς στίχους ὁμοιοκαταλήκτους (1—100). ς') Ἐπίγραμμα εἰς Μακάριον μητροπολίτην Λαρίσης, τὸν Νίον (δύο Μακάριοι εἶναι γνωστοὶ Λαρίσης: ὁ Α' τῷ 1680—1684 καὶ ὁ Β' τῷ 1768), ὑπὸ Ἀωνύμου.— ζ') Ἀωνύμου: 1) εἰς θάνατον· 2) περὶ ματαιότητος (ἐν ὁμοιοκαταλήκτοις στίχοις 1—3) ὁ κόσμος ἰκατ' ἐρωταπόχοισιν, 2.— γ') Γρηγορίου, ἀρχιμανδρίτου, ἡγουμένου Βλαχίας, ποίημα ἐν στίχοις ἀρχαῖζουσιν (στίχοις 1—17)³.— θ') Δημητρίου Τζιλοκογλου, ποίημα ἐν βριχουαλόβοις στίχοις ἐπιγραφόμενον ὁ Κυσμος (στίχοι 112)⁴.— ι') Ἀωνύμου, ἔταινος Ἀλῆ-πασοιά.— ια') Παῖσιου, ἐπισκοποῦ Σιναῶν, παρανεσίς εἰς τοὺς πατέρας τῆς μονῆς Κορωῆς) (στίχ. 1—18)⁵.— ιβ') Τοῦ αὐτοῦ, Προσευχή (στίχ. 1—24)⁶.— ιγ') Παπᾶ Πολύζου, ἱερέως ἐν Μακρυνίτῃ, ἡ Λαμπρά.— ιδ') Ἀντίγραμμα ἐκ μὲν τῶν τοῦ Μιχαῆλ Ψ.λοῦ τρία, ἐκ δὲ τῶν τοῦ Νικολαοῦ Βόδα τέσσαρα⁸.— ιε') Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τοῦ Πινοχα ἐν στίχοις ὁμηρικοῖς ἠρωοελεγειακοῖς (Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο εἶναι πληρέστερον κατὰ τὸ μέτρον ἢ ἐν ἄλλαις ἐκδόσεσιν)⁹.— ις') Εὐδοκίας ἢ Ἀθηναΐδος τῆς Λεοντιάδος Ἐπι-

1. Ὁ Παπᾶ-Πολύζος ἦτο, καθ' ἃ σημειοῦται ὁ Ζωσιμᾶς Ἐσφιγμενίτης, ἐκ Τριχάλων, ἀλλ' ἀποκατεστάθη οἰκογενειακῶς καὶ ἀπεδίωξεν ἐν Μακρυνίτῃ, ἀφῆκεν υἱούς καὶ θυγατέρας, ὧν πολλοὶ ἔγγονοι ζῶσι μέγρι σήμερον Ὁ Κων. Σάββας ἀναφέρει αὐτὸν ἐν σ. 617 τῆς Ἑλλην. Φιλολογίας λέγων: «Πολύζος ἱεροδιδάσκαλος ἐποίησε ποιήματα εἰς τὰ τοῦ Στεφάνου Δημητριάδου (ἐκ Σκοπέλου) ἀπαιθίσματα». Ταῦτα ἐξεδόθησαν ἐν Βιέννῃ τῷ 1797. Ὁ Πολύζος ἦτο ἱερεὺς τε καὶ οἰκονόμος Τρίκκης, καθ' ἃ φαίνεται ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν συνδρομητῶν τοῦ Ἐορθοδομίου τοῦ ἀγιορείτου μοναχοῦ Νικοδήμου, το ὁποῖον ἐξεδόθη ἐν Βενετία τῷ 1836. Περὶ δὲ τοῦ ἐν Μακρυνίτῃ ναοῦ τοῦ Προδρόμου, ὁ αὐτὸς Ζωσιμᾶς Ἐσφιγμενίτης σημειοῦται ὅτι κείται πρὸς τὴν πλατεῖαν τῆς ἀγορᾶς ἀνοικοδομηθεὶς τῷ 1806. Οὗτοι δὲ οἱ στίχοι ὡς καὶ ἕτεροι σῴζονται γεγραμμένοι ὑπὸ τὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ. Ἐδημοσιεύθησαν ὑπ' ἡμῶν ἐν τῷ «Προμηθεῖ» ὑπὸ Ζωσιμᾶ Ἐσφιγμενίτου, τεύχος Ι', 1898, σ. 288—290. Τὰ δὲ ὑπ' ἀριθ. β' ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἡμῶν ἐν τῇ Ἐπετηρίδι Φιλολ. 2υλλ. «Παρνασσῶ», τόμ. ς', σ. 128 ἀρ. 2.— γ') αὐτόθι, σ. 128, ἀριθ. 1.— δ') ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἡμῶν αὐτόθι, σ. 129, ἀρ. 1.— ε') αὐτόθι, σ. 131, ἀριθ. 5.— ς') αὐτόθι, σ. 134, ἀριθ. 6.

1. αὐτόθι, σ. 134, ἀρ. 7.

2. αὐτόθι, σελ. 135 ἀρ. 7.

3. αὐτόθι, σ. 135, 8.

4. Ἡρωοελεγεῖς Βώλου, ἔτος Ι', σ. 288—290.

5. Ἐπειρὶς «Παρνασσῶ» ς', σ. 137, ἀρ. 9.

6. αὐτ. σ. 138, 10.

7. αὐτ. σ. 139, 11.

8. Ἀθ. Σπουριδάκι, Ἐπετηρὶς «Παρνασσῶ» τόμ. Ε' 1901 σ. 152.

9. Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, αὐτόθι, σ. 155.

κάποιος Θρήσιος εἰς τὴν ταφὴν τοῦ Χριστοῦ, συγκείμενος ἐκ 33 στίχων. 1
 Β') Ἀλληλογραφία. — α') 65 ἐπιστολαὶ Δημητρίου, διδασκάλου τῆς ἐν
 Τυρνάβῳ Σχολῆς, πρὸς Ζαχαρίαν ἱερομόναχον καὶ διδάσκαλον τῶν ἐπὶ τοῦ
 Πηλίου κωμοπόλεων, ἐν ἔτει 1743—1745 περίπου. — β') Ἐπιστολὴ Χριστο-
 φόρου ἱερομονάχου ἀπὸ Γλερμπέσι (1720 ἔτος). — γ) Ἐπιστολὴ Δαμασκη-
 νοῦ, ἡγουμένου Βράχης (1706) β. — δ') Ἐπιστολὴ εἰς Ζαχαρίαν, εὐγενέστα-
 τον ἄρχοντα πικρὰ τινος ἱερομονάχου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (αψ'ηδ' = 1794).
 — ε') Ἐπιστολὴ Κωνσταντίνου Λογωτάτου (1826). — ς') Ἐπιστολὴ εἰς μέγαν
 Βεζύρην Τζελαλεδδίν πασιᾶν. — ζ') Ἐπιστολὴ τοῦ μητροπολίτου Λαρίσης
 Διονυσίου τοῦ Καλλιάρχου (1776). — η') Ἐπιστολὴ εἰς τινὰ μπεῖν Λαρίσης
 ὑπὸ Δημητρίου Τζελκόγλου (ἔτος αψ'ηη' = 1798). — θ') Ἐπιστολὴ πατριάρ-
 χου Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸν Μιογδάν-μπεῖν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Γρη-
 γορίου τοῦ κ' 4. — ι') Ἐπιστολὴ Ἰω. Πισχάλη, γυμνασάρχου Ἰωαννίνων
 πρὸς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Δημήτριον τὸν Ὀλλανδὸν (ἀχρονολόγητος). — ια')
 Ἐπιστολὴ εἰς τὸν Λαρίσης Διονύσιον (ἴσως τὸν Καλλιάρχην) ὑπὸ Δημ. Τζε-
 λυκόγλου (ἀχρονολόγητος). — ιβ') Ἐπιστολὴ εἰς τὸν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ (αψ'ηθ'
 = 1799). — ιγ') Ἐπιστολὴ τοῦ ἐπισκόπου Σταγῶν Παΐσιου εἰς τὸν Ἀρχιμαν-
 δρίτην κίρ Ἰωσήφ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ μονῆς τῶν Μεγάλων Πυλῶν (δουσίκου
 ἔτος 1805). — ιδ') Νικοδήμου, ἀρχιμανδρίτου, εἰς ἀθῆλον (1816). — ιε') Τοῦ
 αὐτοῦ εἰς ἀθῆλον μοναχόν. — ις') Γρηγορίου ἀρχιμανδρίτου εἰς κοσμικόν

1. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Ἀθ. Γ. Σπυριδάκη, ἐλληνοδιδασκάλου, ἐν τῷ Δελ-
 τῷ τῆς Φιλολογ. Ἐταιρ. «Ὁβρυχοὶ» τεύχ. Γ'. σ. 33—36. — Ἡχμασε δὲ ἡ Εὐδοκία
 ἀπὸ τοῦ 401—460 ἔτους μ. Χ χρηματίσασα ἢ πρώτη Ἑλληνικὴ βασίλισσα τῆς Βων]
 πόλεως. Τὸ χειρόγραφον ἔχει πληρέστερον τὸν στίχον 482 τῆς Ἰλιάδος ἑκψωδίας Χ.

2. Ὅμοιον χειρόγραφον περιέχον ἐπιστολάς τοῦ Ζαχαρίου καὶ τοῦ Δημητρίου ἀπό-
 κριται ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ ἀθηνῶν, περὶ οὗ ἱκανὰ ἔγραψαν οἱ κ. κ. Θεμ. Ν. Φιλαδέλ-
 φεὺς (ἐν τῇ Ἀρμονίᾳ Μπίρτι, τόμ. Β'. 1901, σ. 337) καὶ Ἀθαν. Παπαδό-
 ππουλος-Κεραμεὺς (ἐν Ἐπετηρίδι Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσού», τόμ. Ε'.
 σ. 28—30. ἔνθα δημοσιεύει Κατάλογον τῆς Μηλεωτικῆς Βιβλιοθήκης τῶν χειρογράφων).
 Ἐπίσης ὁ αὐτὸς ἐπραγματεύσατο περὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις φροντιστηρίου τοῦ 18^{ου} αἰῶνος
 ἐν τῇ Ἀρμονίᾳ (τόμ. Α' 1900, σ. 606). — Ν. Γ. Γιαννόπουλος ἐν τῇ Ἀρμονίᾳ
 (τόμ. Β', 1901, σ. 350 καὶ ἐξ.) — Ἐπίσης ὁ Θ. Ν. Φιλαδέλφους, ἐν τῇ Ἐπετη-
 ρίδι Φιλ. Συλλ. «Παρνασσού», τόμ. Ε', σ. 194—213. ἔνθα πολλά τῶν ἐπιστολῶν
 τοῦ Μηλεωτικοῦ κώδικος δημοσιεύονται.

3. Ἀθ. Γ. Σπυριδάκης, ἐν Ἐπετηρίδι Φιλ. Συλλ. «Παρνασσού», τόμ. Ε', σ.
 153. Βράχια εἶναι γωρῶν τῶν Ἀγράφων καὶ ὁμοίνυμον μονῆριον.

4. Ἀθ. Γ. Σπυριδάκης, Ἐπετηρὶς Φιλ. Συλλ. «Παρνασσού» τόμ. Ε', σ.
 151—155.

5. Οὗτος ὁ Ἰωσήφ ἀρχιμανδρίτης εἶναι λίαν γνωστὸς ὡς πεπαιδευμένος ἱερομόνα-
 γος καὶ τὰ τέλη τοῦ 18^{ου} αἰῶνος. Διόρθωσε καὶ συνεπλήρωσεν ἐν πολλοῖς τὴν Ἀκα-
 λουθίαν τοῦ Ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ Νέου τοῦ ἐν Βευκίῃ κατὰ τὸ αψ'ηθ' = 1799.
 Κατήγετο δ' ἐκ Φουρνῶν τῶν Ἀγράφων.

(ἔτ. 1783).—ιζ') Ἀθωνιάδος Σχολῆς εἰς εὐρωπαϊὸν φιλέλληνα.—ιη') Διονυσίου τινός εἰς τινὰ λόγιον κληρικόν (1803).—ιθ') Λημνασκηνοῦ, ἀρχιμανδρίτου ἡγουμένου Βραχης, εἰς τὸν κύριον Γεωργιάκην Τζελεπῆν (ἔτος 1783).—κ') Τῶν αὐτοῦ εἰς ἄσηλον λόγιον (ἔτ. 1799).—κα') Δημητρίου Τζιλακόγλου εἰς ἀρχιμανδρίτην (ἀξιομαρτυρητός).

Παριλείφθησαν δὲ πολλὰ τῶν ἐν τῷ κώδικι ἤκιστα ἐνδιαφέροντα.

ΚΙΓ' (ΚΔ')

Χαρτ. 0,21×0,13×0,01. Αἰῶνος XIX (φύλ. 50).

Φυλλάς χειρόγραφος περιέχουσα ἐν δεκαπεντασύλλαβοις στίχοις ὁμοιοκαταλήκτοις «Ἔπος περὶ τῆς συλληψέως τοῦ διαβοήτου τυραννοῦ τῆς Ἡλείου Ἀλη-
Ηλοῦ» ἐπιγραφόμενον «Αληπισούλης», γραφὴν τῷ 1823.

ΚΙΔ' (ΚΕ')

Χαρτ. 0,20×0,15×0,02 πλάχ. Αἰῶνος XVII (φ. 51).

Ὁ κώδιξ εἶναι γεγραμμένος τουρκιστὶ ἢ ἀραβιστὶ. Ἐπιδείχθη δὲ τῷ μουφτῇ Βαίλου Γεωργίου Ταλαῆτ ἐπισκεψάμενον ἐν ἔτει 1902 τὸν Ἀλμυρὸν καὶ τὸ μουσεῖον, ὅστις ἐπιτροχάδην διεξελεύων τὸν κώδικα εἶπεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῷ δύο εἰδῶν γραφαί, καὶ ὅτι ἐν τῇ ἐπιμεμελημένῃ γραφῇ περιέχονται ἐπιστολαὶ ἀνέκδοτοι πολλῶν διακεκριμένων ὀθωμανῶν τοῦ ΙΓ' ἢ ΙΖ' αἰῶνος πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἀξίας. Τὸ τῆς ἐτέρας γραφῆς περιεχόμενον δὲν εἶπεν ἡμῖν τι ἀναφέρει. Καλὸν ὅμως θὰ ἦτο τὸ χειρόγραφον νὰ ἐμελεῖτο, διότι ἐνδεχόμενον νὰ περιέχῃ ἱστορικὰς εἰδήσεις τῆς σκοτεινῆς ἐκείνης ἐποχῆς.

Λ' (ΛΕ')

Χαρτ. 0,18×0,12. Αἰῶνος XVIII? (φ. 95).

Κώδιξ χειρόγραφος, ἀκέφαλος καὶ ἀστάχωτος, ἐλλειπῆς ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει κατὰ πολλὰ φύλλα, σχήματος 16ου, ἐκ γάρτου σιλιπιου, περιέχει δὲ τὸ Κουρδάνιον γεγραμμένον ἀραβιστὶ καλλιτεχνικῶς.

Περὶ τὸ κείμενον ἐφ' ἐκάστης σελίδος εἶναι χρυσοῦν πλαίσιον ἐν τῇ ᾧ. Τὰ κεφάλαια κοσμοῦνται διὰ πολυχρώμου ἄθους. Ἐκομίσθη ληθὲν λάφυρον κατὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1912 ἐκ Καττορίας.

Ἀστάχωτος.

ΛΑ' (ΚΖ')

Χαρτ. 0,30×0,20. Αἰῶνος XVIII, (φ. 52).

Κώδιξ χειρόγραφος περιέχων λογιστικὰς πέντεκας διαφόρων εἰδῶν ἐμπνευμάτων,

ἐπιγραφόμενος: •Κατὸς ἔχον τοῦ μακαρίτη Ἰω. Ἀναγνώστη Χατζῆ-Νικολάου (ἐκ Τρικέρων)• 1

Στάχσις βυρσίνη.

ΛΒ' (ΚΖ')

Χαρτ. 0,20×0,12. Αἰῶνος ΧVIII (φ. 220).

Κώδιξ χειρόγρατος περιέχων σημειώσεις διαφόρων εἰδῶν τοῦ ΙΗ αἰῶνος καὶ φρα-
σῶν μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΘ'.

Στάχσις βυρσίνη.

ΛΓ' (ΚΗ')

Χαρτ. 0 21×0,16×0,005 πάχ. Αἰῶνος ΧΙΧ (φ. 221)

Φυλλάς περιέχουσα διαφόρους στοιχειώδεις γνώσεις φυσικῆς. Χημείας. Ζωολο-
γίας καὶ Ἀριθμητικῆς.

Στάχσις ἀπλῆ χαρτίνα.

ΛΔ' (ΚΘ')

Χαρτ. 0,20×0,15. Αἰῶνος ΧΙΧ (φ. 231).

Περιέχει ἀπλὴν Κατήχησιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Γραφή τῶν ἀρχῶν τοῦ
ΙΘ' αἰῶνος.

Στάχσις ἀπλῆ χαρτίνα.

ΛΕ' (ΛΞ')

Χαρτ. 0,29×0,09. Αἰῶνος ΧVIII. (φ. 50).

Περιέχει διαφόρους λογαριασμούς καὶ σημειώσεις τοῦ ΙΙΙ' αἰῶνος.

Στάχσις ἀπλῆ χαρτίνα.

ΛΖ' (ΛΖ')

Χαρτ. 0,20×0,14. Αἰῶνος ΧVIII (φ. 35).

Περιέχει Γραμματικὴν κατ' ἐρωταπόκρισιν μετὰ διδασκάλου καὶ μα-
θητοῦ. Ἐν τέλει φέρει τὴν ἐξῆς σημείωσιν.

—•Τί ἐστὶ Γραμματικὴ;

—Τεχνολογία συντομωτάτη κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν, συντεθεισα
κατὰ τὸ σχῆμα βιβλίον τῆς τοῦ κωνσταντίνου τοῦ λοσκάρεως γραμματικῆς
χ' ἰσιν τῶν ἀρχαρίων καὶ ἰσων μαθητῶν παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Ἀθανασίου ἱε-
ραμονάχου τοῦ ἐξ Ἀγρόφων, τοῦ πικλῆν ἐλαχίστου ἀδελφοῦ καὶ μαθητοῦ
τοῦ σοφωτάτου καὶ λογωτάτου καθηγητοῦ κυρίου Ἀναστασίου ἱερομοιᾶ-

1. Πρὸς δλ. Α. Σπυριδάκι ἐν Δελτίῳ Φιλ. Ἑταιρ. «Ὅθρυος» Δ', σ. 9—34.

χρη τοῦ Γ' ἰοδίου εἰς τὸ 'Ανατολικόν (=Αἰτωλικόν) τῆς αἰτωλίας. φ.δ 1=1712) δεκεμβρίου τῆ κ'.

ΛΖ' (ΛΒ')

Χαρτ. Αἰῶνος ΧVΙΙΙ. (φ. 2).

Σπαράγματα κώδικος καταστραφέντος, ὧν δύο φύλλα τελεία περιέχουσι τοπωνυμίας θέσεων ἀγρώντου ΙΗ' αἰῶνος.

ΛΗ' (ΔΗ')

Χαρτ. 0,26×0,20. Αἰῶνος ΧΙΧ (φ. 24).

Εἰσαγωγή εἰς τὴν νεωτέραν χημείαν.

ΛΘ'

Χαρτ. 0,21×0,16×0,07. Αἰῶνος ΧV (φ. 280).

Κώδιξ χειρόγραφος ἐπὶ χάρτου στιλπνοῦ περιέγων λόγους ἐκκλησιαστικούς καὶ δόξους ἁγίων. Ἐν ἀρχῇ περιέχει ἀπόκρυφόν τι Εὐαγγέλιον περὶ Μετεμοσίσεως τῆς Θεοτόκου, εὖ ἢ ἀρχὴ ἐλλείπει. Κοσμεῖται δι' ὠραίων ἐπιτίτλων διὰ κ νασάρεως καὶ μέλανος. Ἐπ' σης δ' ἕκαστον ἀρχτικὸν κεφαλαῖον γράμμα εἶναι ἐρυθρὸν καὶ κοσμεῖται καλῶς. Ἐν δὲ ταῖς ἴσας τοῦ κειμένου ἀναγινώσκονται πολλαχοῦ ἀρχιερατικαὶ ὑπογραφαί, ὡς ἑξῆς :

«† Ὁ Λαρίσης Πολύκαρπος 1 καὶ ἐν Χριστιῶ πάντων ἡμῶν».

«† Ὁ Δημητριάδος Ἀθανάσιος». 2

«† Ὁ Φιλοσόλων Βενιομίν». 3

«† Ὁ Ζητουνίου Θεοφάνης». 4

Πλὴν τούτων εὔρηται σποραδικῶς καὶ τινε γρονικὰ σημεῖα ἢ ἐνθυμήσεις, γεγραμμένα ὑπὸ μεταγενεστέρων ἀμαθοῦς χειρὸς ἐν ταῖς ἴσας, ὡς λ. χ

1. Ὁ Λαρίσης Πολύκαρπος Δαρδαλιος φέρεται τῷ 1818 φυγὼν ἐκ Λαρίσης ἐπὶ νῆλοι δὲ τὸ δεύτερον ἤδη τῷ 1822 διαδεξάμενος τὴν ἐξορισθέντα Θεοδόσιον, τὸν ἀπὸ Βαλλῶν, ὅτε καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Δράμαλη ἐν Λαρίση. Πρὸς αὐτὸν σφύζεται πατοαρχικὸν σιγγιλιῶδες γράμμα τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε', συνιστῶντος αὐτῷ εἰς διενεργίαν παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς καὶ ἀποτρέψῃ τούτους ἀπὸ μελετωμένης συμμετογῆς εἰς ἀποστασίαν κατὰ τῶν κρατούντων, διωργανωμένην ὑπὸ τοῦ σατράπου Ἰωαννίνων Ἀλῆ-Πασιᾶ. Τησεῖται δ' ἀντίγραφον αὐτῆς εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Φιλαρχαίου Ἐταιρείας «Ὁρθρος». (Ν. Ι. Γιαννοπούλου, Ἐπισκ. Κατάλ. Θεσσαλ. ἐν Ἐπετηρ. τ. Ι., 1914, 279. Σ. Π. Λάμπρου, Ν. Ἑλληνομνήμων, τ. ΙΑ', 1914 σ. 489—491).

2. Ὁ Δημητριάδος Ἀθανάσιος φέρεται τῷ 1494 προαχθεὶς εἰς μητροπολίτην Δημητριάδος (Ζωσιμᾶ Ἐσφιγμαίτου, Ἡμερολόγιον «ἡ Φύμη» ἔτος Γ' 1888 σ. 110, ἐνθα δημοσιεύεται ἡ Πατριαρχ. πράξις καὶ τὸ σιγγίλιον τῆς προαγωγῆς. Ν. Ι. Γιαννοπούλου, Ἐπισκ. Κατάλ. Θεσσαλ. ἐν Ἐπετηρίδι «Παρνασσού», 1', 1914 σ. 285).

3. Ἦχμασε τῷ 1800 περίπου.

4. Θὰ ἤχμασε πρὸ τοῦ 1721.

α') «Ἐως φψλδ (=1791) μαρτίω ᾧ γράφω καγο Ἀναγιώσοις Τοῦ Κόμνου διὰ ἐνθύμισιν».

β') «Ἐως, ζπα (=7081=1753) τὸν μίναν Ὀκτόβριον... (λέξις δυσξύμβλητος) ἡμέρα πέμπτη ἰεπεται λέξις δυσξύμβλητος)... ἐχάλασαν...»

γ') Ἐοῦτο τὸ παρὸν βιβλίον ὑπουργη καὶ εἶναι τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας Μωνης τοῦ ἁγ. Ἰωάννου προφήτου προδοσίου καὶ ὀπηος τὸ ἅπα... (=ἀπαλοτριώτη) νὰ ἔχη τὸς ἀράς τῶν τῆ θεοφορων πατέρων τῶν ἐν Ν. καια» 1.

δ') «Ἐως 1793 ἦλθεν ἀκρίβεια μεγάλη σφόδρα ὅπου ἐκινδύνεψαν νὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος. Σαῖθης κόμνους.»

ε') «183 Γράφω καγο οἰκονόμος ὅπου ἦλθε ὁ Μπαλατσός καὶ ἔκαυσε τὸ χωριὸ Ὀκτομβριου» 2

ς') «Τῷ Θεοφλεστάτῳ καὶ μουσικωτάτῳ ἁγίῳ ἐπισκόπῳ τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ζητουνίου, ἐμοῦ δὲ αὐθέντος καὶ δεσποτου Ἰωαννικίου, πολλὰ εἰ ἔτη» 3

ζ') «Ἀθανάσιος, ταπεινὸς ἐν παιδαγωγοῖς γράφω» 4

Περιέγει δ' ὁ κώδιξ τὰς:

α') Ἐξ ἀποκρύφου Εὐαγγελίου «Ἡ μετὰστασις τῆς Θεοκόκοι».

β') Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοτόμου λόγος εἰς τὴν ἀποτομὴν (τῆς κεφαλῆς) τοῦ Ἰωάννου καὶ περὶ πονηρῶν γυναικῶν».

γ') Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ καλλινίκου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Βερβάρου».

δ') Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ».

ε') Ὀκτασία Κωνσταντίνου τοῦ ἱσαποστόλου καὶ ἀσεβοῦς ἐν πρώτοις Χριστιανοῦ βασιλέως, τοῦ μεγάλου».

ς') Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοτόμου ὁμιλία εἰς τὸν προπάτορα Ἀβραάμ λεχθεῖσα εἰς τὴν ἡμέραν τῶν ἁγίων Προπατόριον πρό τῆ. Χριστοῦ Γαννήσεως».

ζ') Μαρτύριον τῆς ἁγ. μεγαλομάρτυρος Μαρτίνου».

η') Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἠσυχίου διήγησις εἰς τὸν προπάτορα Ἀβραάμ περὶ τοῦ θανάτου».

1. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμυροῦ οὐδαμοῦ εὑρίηται μονὴ τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Μήπως μετηνέβη ἐκ τῆς ἐν Πορταρῖα κειμένης τοιαύτης μονῆς ἢ ἐκ τῆς μονῆς Πέτρας πρὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀφανισθείσης ἤδη, πρὸ τῆς διασωζομένου τοῦ ὀνόματος Πετρίον;

2. Ἐννοεῖ τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμυροῦ κωμόπολιν Πλάτανον, (πρὸβλ. Ν. Ι. Γεωκοπούλου, Οἱ δύο Μεσαιωνικοὶ Ἀλμυροί, ἐν Ἐπετηριδι «Παρνασσῶ» τόμ. Ι' 1905 γα ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει.

3. Ἄδηλος εἶναι ὁ χρόνος τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Ἰωαννικίου.

4. Οἱ δημοδιδάσκαλοι οὕτως ἐκαλοῦντο κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα (πρὸβλ. Νισλόγου Ἐξδομαδ, Ἐπιθεώρ. τόμ. Β', σ. 922, τοῦ 1893). Καὶ ἀλλαγῶ τῶν ἀνωτέρω χειρογράφων εὑρομεν τὴν λέξιν «παιδαγωγός».

- θ') «Διήγησις τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων περὶ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τροασσοκοσιῆς πῶς δεῖ αὐτὴν φιλάττειν ἀκριβῶς καὶ ἀσφαλῶς».
- ι') «Μαρτύριον τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων».
- ια') «Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ἁββᾶ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Κιλιβίτου».
- ιβ') «Βίος καὶ Πολιτεία Εὐγενείου καὶ Μαρίας τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς».
- ιγ') «Τοῦ Ὁμοίου πατρὸς ἡμῶν Εὐφροῖμ λόγος πίστεως καὶ ἀγάπης εἰς τὴν Λευθεραν Περσουλαν».
- ιδ') «Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, λόγος περὶ νηστείας».
- ιε') «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν τετραήμερον Λαζαρὸν».
- ισ') «Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λόγος εἰς τὸ Ἅγιον Πάχος».
- ιζ') «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Χρυσσοστόμου, λόγος εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ἐνδυξὸν τριήμερον Μεταστασιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».
- ιη') Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τοὺς ἄμεις τρεῖς Παῖδους καὶ Δινητὸν τὸν Προφήτην».
- ιθ') «Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ».
- κ') «Διήγησις μετράκος υἱοῦ» (ἐφθαρμένον τὸ συνεχές).
- κα') «Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου λόγος . . . (λαπαί ἢ συνέγεια)».
- Σημ.** Ὁ κῶδ. ἔστος ἀπώλετο τῇ 1897 ἀρκαχίς ὑπὸ τῶν εἰσβαλόντων Τούρκων εἰς Ἀλμυρὸν μετὰ καὶ ἄλλων μνημείων.

Μ'

Χαρτ. 0.21X0.14X0,02. Αἰῶνος XVII ἢ XVIII (φ. 52)

Εἶναι τουρκιστὶ γεγραμμένος ἀδήλου περιεχομένου. Φαίνεται εἶναι πλήρης, διότι τὸ κείμενον ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά ἔχει μονόστηλὴν ἐντέος περ θωρίου ἐξ ἐρυθρᾶς γραμμῆς μέγρι σελ. 50. Τὸ δὲ τελευταῖον φύλλον ἔχει πυκνότερον καὶ ἀμελέστερον γεγραμμένον. Ἐν ταῖς ἡαῖς ὑπάρχεισι σημειώσεις. Πολλάγου δὲ τὸ κείμενον ὑπογραμμίζεται δι' ἐρυθρᾶς γραμμῆς. Ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου ἐρυθροῖς γράμμασιν.

Ἄνευ σταχώσεως.